

Budejovicky Budvar eli oikea Budweiser

Oluen pano aloitettiin Kaksoisvirtain maassa viitisen tuhatta vuotta sitten. Laissa oli monia olutta koskevia määräyksiä. Työläisille kuului kaksi, keskiluokalle kolme sekä ylipapeille ja maaherroille viisi litraa olutta päivässä. Kelpasi siinä pappien saarnata ja herrojen hallita. Oluen hinta oli myös laissa säännöstelty.

Pohjolaan tämä kunnon juoma tuli jo kolmisen tuhatta vuotta sitten. Oli meilläkin aikanaan omat määräyksemme. 1500-luvulla normaalina sotilaan päiväannoksena pidettiin kahta ja puolta litraa olutta. Sanotaanpa Tanskassa aikuisen silloin tarvinneen kuusi litraa päivässä. Jopa vangeilla oli omat annoksensa. Oluen kulutus oli silloin Pohjolassa korkeimmillaan, kymmenkunta kertaa enemmän kuin tänään, vaikkei ollut edes keskiolutlakia.

Euroopan parhaat oluet on kautta aikojen pantu Böömissä, nykyisessä Tsekinmaassa. Siellä on oikeanlainen maapohja, josta hyvä humala kirpoaa ja maukas vesi kupruaa. Mui-takin mielipiteitä on joskus kuullut, mutta asiantuntijat ovat jokseenkin yksimielisiä. Oluen harrastajaksihan pääsee, kun on bongannut tuhat eri merkkiä ja asiantuntijaksi kymmenen tuhannen jälkeen.

Oluenharrastajan ja -tuntijan sydän särkyy, kun lukee lehdistä, mitä yksinkertaiset jenkit lakimiehineen ovat tekemässä kuuluisassa Ceské Budějovicén (saks. Budweis) kaupungissa iät ja ajat pannulle laatutuotteelle. Tuotteelle, jonka asemaa ei edes puolen vuosisadan mittainen kommunismin kausi kyennyt lamaannuttamaan. Nyt amerikkalaiset meinaavat teipata hanat kiinni.

Hommanahan on nääs niin, että eurooppalaiset juutalaissiirtolaiset Anheuser ja Busch perustivat panimon jenkkeihin. Tuote oli kuitenkin surkeaa, ja piti lähteä vakoiluretkelle vanhaan Eurooppaan. Viime vuosisadan lopulla he ihastuivat juuri böömiläisiin lager-oluisiin ja päättivät omia yhden niistä, eli Budweiserin. Maku oli kuin hunajaa ja nimi saksalaismuodossa sopi hyvin amerikkalaiseen suuhun kuten Hamburgerkin. Näin ristittiin tuote uudestaan. Loppujen lopuksi litkun maku ei muuttunut miksikään, ja miten olisi voinutkaan. Mahdoton juttu.

Kiista nimestä ja markkinoista on muhinut pitkään. Jo vuonna 1911 panimot sopivat etupiirijaosta. Sopimuksen mukaan Eurooppa jäi yksiselitteisesti alkuperäiselle tsekkiläiselle Budweiserille. Jenkkejä on erikoisesti kismittänyt, että lähes poikkeuksetta heidän tuotteensa on hävinnyt makutesteissä tsekeille. Vuosien mittaan on ollut monia kähinöitä, joissa taloudellisesti kuristetun Tsekkoslovakian pikkufirma ei tietenkään pärjännyt amerikkalaisille, oli tuote miten hyvä tahansa. Suomessa tilanne on vielä kinkkisempi. Koska tsekkiolutta ei tuotu Suomeen, sen tavaramerkkioikeus mitätöitiin vuonna 1982.

Oikeusprosessi Suomessa on parahiltaan käynnissä, ja sinä aikana Alko on päättänyt keskeyttää Budvar-oluen myynnin. Sääli. Penseillään ja yrmeillään. Vaikka kyllä hyvää kannattaa odottaa.

pajen